

अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध
ठरलेल्या श्री. रमेश महादेव राऊत, कनिष्ठ
लिपिक, वर्ग-३ यांच्याकरीता अधिसंख्य पद
निर्माण करण्यास मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक अजप्र-२०२४/प्र.क्र.११३/प्रशा-५.

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक:- २१ जानेवारी, २०२५.

वाचा:-

- १) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीसीसी २०१८/प्र.क्र.३०८/१६-ब,
दिनांक २१.१२.२०१९.
- २) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीसीसी २०२०/प्र.क्र.१८७ अ/१६-ब,
दिनांक ३०.०६.२०२०.
- ३) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीसीसी २०१९/प्र.क्र.५८१ अ/१६-ब,
दिनांक १४.१२.२०२२.
- ४) अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी, नागपूर विभाग, भंडारा यांचे प्रकरण सआ/
अजप्रतसनाग/III/२२/३५/२०१३/६०६/१७ दि.१६.०१.२०१८
- ५) विभागीय शिक्षण उपसंचालक, नागपूर यांचे पत्र क्र.शिउसंना/आस्था/क/
अधिसंख्य (२/९५)/६७०९/२०२२, दिनांक १३.०९.२०२४.
- ६) आयुक्त (शिक्षण) कार्यालयाचे पत्र क्र.शिआका/आस्था ब १२३/राऊत/अधिसंख्य/२०२४/६०९०
दिनांक ०७.१०.२०२४.
- ७) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीसीसी ११२३/प्र.क्र.२९/आरक्षण-२,
दिनांक ०४.१०.२०२४.
- ८) मा.उच्च न्यायालय, नागपूर खंडपीठ यांचे रिट याचिका क्र. १९७३/२०१८ मधील दिनांक
३०.०८.२०२४ रोजीचे आदेश.

प्रस्तावना:-

मा. सर्वोच्च न्यायालयाने सिव्हील अपील क्र.८९२८/२०१५ व इतर याचिका यामध्ये
दि.०६.०७.२०१७ रोजी दिलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याच्या अनुषंगाने संदर्भ क्र.१ येथील
शासन निर्णयान्वये, अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरले आहे असे अधिकारी/कर्मचारी
सध्या ज्या पदावर कार्यरत असतील त्या पदाचे अधिसंख्य पद निर्माण करून त्यांना मानवतावादी
दृष्टिकोनातून तसेच प्रशासनाची होणारी अडचण दूर करण्यासाठी, त्यांच्या सेवा ११ महिन्यांकरीता
किंवा ते सेवेत राहिले असते तर ते ज्या दिनांकास सेवानिवृत्त झाले असते त्या दिनांकापर्यंत यापैकी

जे आधी घडेल तोपर्यंत अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्याबाबत निर्देश देण्यात आले आहेत. याकरीता संदर्भ क्र. २ येथील शासन निर्णयान्वये, अधिसंख्य पद निर्माण करण्याचे अधिकार संबंधित प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आले आहेत. तसेच, सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक १४.१२.२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये अधिसंख्य पदावरील कर्मचाऱ्यांना सेवाविषयक तसेच सेवानिवृत्तीचे लाभ देण्याबाबत निर्णय घेण्यात आलेला आहे.

सामान्य प्रशासन विभागाच्या संदर्भ क्र. ७ येथील दिनांक ०४.१०.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दि. २१.१२.२०१९ च्या शासन निर्णयानुसार अधिसंख्य पदावर वर्ग केलेल्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांचा प्रत्येक ११ महिन्यांच्या सेवेनंतरचा १ दिवसाचा तांत्रिक खंड सर्व सेवा विषयक (पदोन्नती व अनुकंपा धोरण वगळून) व सेवा निवृत्ती विषयक लाभांसाठी क्षमापित करण्यात आला आहे.

श्री. रमेश महादेव राऊत, कनिष्ठ लिपिक, वर्ग-३ यांचे अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र संदर्भ क्र. ४ येथील आदेशान्वये अवैध ठरविण्यात आले होते. श्री. राऊत यांनी सदर आदेशाविरुद्ध मा.उच्च न्यायालय, नागपूर खंडपीठ येथे रिट याचिका क्र.१९७३/२०१८ दाखल केली होती. सदर प्रकरणी शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार तीन महिन्यांच्या आत कार्यवाही करण्याबाबतचे निर्देश देऊन दि. ३०.०८.२०२४ रोजीच्या आदेशाद्वारे सदर याचिका मा.उच्च न्यायालयाने निकाली काढली आहे. त्यानुसार संदर्भीय शासन निर्णयांतील तरतुदी विचारात घेता, श्री. रमेश महादेव राऊत यांच्या सेवा अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्याकरीता अधिसंख्य पद निर्माण करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

लेखाधिकारी कार्यालय, लेखा परिक्षण पथक (शिक्षण विभाग), गोंदिया येथे कार्यरत श्री. रमेश महादेव राऊत, कनिष्ठ लिपिक वर्ग-३ यांचे अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरविण्यात आलेले असल्यामुळे, त्यांच्याकरीता रिट याचिका क्र. १९७३/२०१८ मधील मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशाच्या दि. ३०.०८.२०२४ या दिनांकापासून कनिष्ठ लिपिक, वर्ग-३ या संवर्गात १ अधिसंख्य पद निर्माण करण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. विभागीय शिक्षण उपसंचालक, नागपूर यांनी सामान्य प्रशासन विभागाच्या संदर्भाधीन दि.२१.१२.२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट-क मधील नमुन्यानुसार आदेश निर्गमित करून श्री. रमेश महादेव राऊत, कनिष्ठ लिपिक, वर्ग-३ यांची सेवा तातडीने अधिसंख्य पदावर वर्ग करावी व त्याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करावा.

३. सदर अधिसंख्य पदावर कार्यरत कर्मचारी श्री. रमेश महादेव राऊत, कनिष्ठ लिपिक यांना संदर्भाधीन शासन निर्णयानुसार सर्व सेवा सेवानिवृत्तीच्या दिनांकापर्यंत सुरु ठेवाव्यात, यामध्ये त्यांना पदोन्नती व अनुकंपा धोरणाचा लाभ मिळणार नाही.
४. सदर अधिसंख्य पदाच्या वेतनावर येणारा खर्च हा संबंधित कर्मचारी सध्या ज्या कार्यालयात कार्यरत आहेत त्या कार्यालयाच्या वेतनासंबंधीच्या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.
५. यासंदर्भात सामान्य प्रशासन विभागाच्या संदर्भाधीन शासन निर्णयांतील नमूद सूचनांनुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची जबाबदारी विभागीय शिक्षण उपसंचालक कार्यालय, नागपूर विभाग, नागपूर यांची राहिल.
६. सदर शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभागाच्या उपरोक्त संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये प्राप्त अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२५०१२१११३०३५९१२१ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सिद्धार्थ घोरपडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२. विभागीय शिक्षण उपसंचालक, नागपूर विभाग, नागपूर.
३. लेखाधिकारी कार्यालय, लेखा परिक्षण पथक (शिक्षण विभाग), गोंदिया.
४. महालेखापाल-२, (लेखा व अनुज्ञेयता)/(लेखा परिक्षा), नागपूर, महाराष्ट्र.
५. जिल्हा कोषागार अधिकारी, गोंदिया.
६. सामान्य प्रशासन विभाग, कार्यासन १९-ब, मंत्रालय, मुंबई.
७. वित्तीय सुधारणा /आपुक, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. निवड नस्ती/(प्रशा-५).